

Työ- ja elinkeinoministeriön toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2013–2016

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisu
Konserni
4/2012

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

Työ- ja elinkeinoministeriön toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2013–2016

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja

Konserni

4/2012

Tekijät Författare Authors		Julkaisuaika Publiceringstid Date	
Työ- ja elinkeinoministeriö Konserniohjausyksikkö		Tammikuu 2012	
		Toimeksiantaja(t) Uppdragsgivare Commissioned by	
		Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy	
		Toimielimen asettamispäivä Organets tillsättningsdatum Date of appointment	
Julkaisun nimi Titel Title			
Työ- ja elinkeinoministeriön toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2013–2016			
Tiivistelmä Referat Abstract			
Vuosien 2013–2016 toiminta- ja taloussuunnitelma on keskeinen asiakirja työ- ja elinkeinoministeriön konsernin toiminnan suunnittelussa. Asiakirjan tarkoituksena on tukea konsernin vaikuttavuutta ja antaa perusteita valtiontalouden kehyspää- töksen ja vuosittaisen talousarvioehdotuksen laadintaa varten. Toiminta- ja taloussuunnitelman tarkoituksena on varmistaa hallitusohjelman ja sen strategisen toimeen-panosuunni- telman sekä konsernistrategian ja muiden toimintaa ohjaavien strategioiden yhdensuuntaisuus ja kytkeytyminen talouden suunnitteluun.			
Työ- ja elinkeinoministeriön yhteyshenkilöt: talousjohtaja Eero Murto, puh. 010 606 3647 (etunimi.sukunimi@tem.fi), budjettineuvos Mika Niemelä, puh. 010 62135 (etunimi.sukunimi@tem.fi).			
Asiasanat Nyckelord Key words			
toiminta- ja taloussuunnitelma, määräraha-kehäykset, talousarvio			
ISSN		ISBN	
1797-3562		978-952-227-596-7	
Kokonaissivumäärä Sidoantal Pages		Kieli Språk Language	
46		Suomi, finska, finnish	
Julkaisija Utgivare Published by			
Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy		Vain sähköinen julkaisu Endast som elektronisk publikation Published in electronic format only	

Esipuhe

Jyrki Kataisen hallituksen tavoitteena on välittävä ja menestyvä Suomi. Hallituksen toimintaa ja kaikkea päätöksentekoa yhdistää kolme keskeistä strategista kokonaisuutta. Nämä ovat:

- köyhyyden, eriarvoisuuden ja syrjäytymisen vähentäminen,
- julkisen talouden vakauttaminen ja
- kestävän talouskasvun, työllisyyden ja kilpailukyvyn vahvistaminen.

Nämä kaikki kokonaisuudet ovat keskeisiä työ- ja elinkeinoministeriön toiminnassa. Erityinen painoarvo tavoitteissa ja toimenpiteissä on kestävän talouskasvun, työllisyyden ja kilpailukyvyn vahvistamisessa, jonka strategisen toimeenpanosuunnitelman sisältämistä kärkihankkeista työ- ja elinkeinoministeriöllä on valtaosasta päävastuu.

Vuosien 2013–2016 toiminta- ja taloussuunnitelmassaan työ- ja elinkeinoministeriö esittää näkemyksensä niistä painopisteistä, tavoitteista ja toimenpiteistä, jotka määrittelevät konsernin toimintaa tulevina vuosina.

Toiminta- ja taloussuunnitelman tarkoituksena on varmistaa hallitusohjelman ja sen strategisen toimeenpanosuunnitelman sekä konsernistrategian ja muiden toimintaa ohjaavien strategioiden yhdensuuntaisuus ja kytkeytyminen talouden suunnitteluun sekä antaa perusteita vuosittaisten talousarvioehdotusten valmistelulle.

Sisältö

Esipuhe.....	5
1 Toimintaympäristö	9
2 TEM-konserni	12
2.1 TEM-konsernin rooli.....	12
2.2 TEM-konsernin tahtotila.....	12
2.3 TEM-konsernin tehtäväkenttä.....	12
2.4 TEM-konsernin toimijat.....	13
3 Konsernistrategian mukaiset tavoitelinjaukset suunnittelukaudella	14
4 Toimintasuunnitelmat politiikkalohkoittain	17
4.1 Elinkeino- ja innovaatiopolitiikka	17
4.2 Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka.....	20
4.3 Yritysten toimintaympäristö, markkinoiden sääntely ja työelämä	22
4.5 Energiapolitiikka	27
4.6 Kotouttaminen	30
4.7 Hallinto.....	32
5 TEM-konsernin yhteisten toimintojen kehittäminen suunnittelukaudella	34
5.1 eTEM 2.0.....	34
5.2 Asiakkuudet ja palvelutoiminta.....	37
5.3 Tiedonhallinta.....	38
5.4 Tutkimus- ja selvitystoiminta	38
6 Lainsäädäntösuunnitelma.....	39
7 Arviointisuunnitelma	41
8 Resurssit	44

1 Toimintaympäristö

Globalisaatio on kasvattanut maailmantaloutta, mutta samalla taloudellinen epävarmuus ja jatkuvat, nopeat muutokset ovat lisääntyneet. Talouden taantumasta seuranneet finanssi- ja euroalueen kriisit ovat syventyneet ja voivat aiheuttaa ongelmia vielä pitkään. Suomen vientiteollisuus reagoi herkästi globaaleihin muutoksiin ja vaikuttaa nopeasti bruttokansantuotteeseen.

Yrityksiä, työpaikkoja ja kokonaisia tuotannonaloja on siirtynyt lähemmäs markkinoita ja alemman kustannustason maihin. Rakennemuutos vaikuttaa voimakkaasti perinteisten toimialojen lisäksi niihin tutkimus- ja kehittämistoimintaan panostaneisiin toimialoihin ja kasvukeskuksiin, joiden varaan Suomen talous ja kilpailukyky on rakentunut.

Yhä laajemmat kehittyvät markkinat ovat tarjonneet kansainvälisille yrityksillemme myös mahdollisuuksia päästä osalliseksi muualla tapahtuvasta kasvusta. Erityisesti Venäjä ja Kiina ovat Suomelle keskeisiä markkina-alueita.

Suomen elinkeinoelämän roolia kansainvälisessä työnjaossa tulee arvioida jatkuvasti. Merkittävä osa Suomen viimeaikaisesta menestyksestä on syntynyt korkean jalostusarvon tuotannossa ja palveluissa. Koulutustason nousu ja innovatiivisuus erityisesti Aasian kehittyvissä maissa kertoo kuitenkin muutoksista tuotannon globaaleissa arvoketjuissa. Kehittyvät maat siirtyvät halpatuotannosta yhä korkeammalle tasolle ja kilpailemaan länsimaiden kanssa samoille markkinoille. Pula luonnonvaroista on muuttamassa myös Afrikan roolia globaalitaloudessa.

Suomen vahvuutena globaalissa kilpailussa on toistaiseksi ollut koko väestön korkea koulutus- ja osaamistaso. Lisäksi luovuus, hyvä innovaatiojärjestelmä, toimiva fyysinen infrastruktuuri sekä vakaa ja turvallinen yhteiskunta luovat hyvän pohjan toiminnalle.

Uudistamistarpeen myötä innovaatioiden, yrittäjyyden, riskin ottamisen ja töiden tuloksellisen organisoinnin merkitys kasvaa. Innovaatiotoimintaa hidastavia hallinnollisia ja lainsäädännöllisiä esteitä ja rajoituksia pitää purkaa määrätietoisesti. Yritysten ja niiden asiakkaiden kannalta hyvin toimivat markkinat ja kilpailukykyinen säädösympäristö ovat edellytyksiä menestymiselle globaalissa kilpailussa. Aineettomien oikeuksien käytöllä ja hallinnalla on yhä tärkeämpi rooli. Pyrkimykset rajoittaa talouden avoimuutta ja rakentaa esteitä markkinoiden toimivuudelle ovat lisääntyneet. Esimerkkeinä tästä ovat eri maiden käyttöön ottamat auto- ja telakkateollisuuden tuet.

ICT:n kehitys ja digitalisoituminen vaikuttavat yhä voimakkaammin sekä yritysmaailmassa, työpaikoilla että kansalaisten parissa ja muuttavat yhteiskunnan toimintatapoja. Sosiaalisen median kautta mahdollistunut uusi yhteisöllisyys toimii merkittävänä työn organisoimisen, innovaatioiden ja markkinoiden alustana. Uudet työkalut tekevät mahdolliseksi joustavan verkostoitumisen, nopean reagoimisen ja

itseorganisoitumisen uusien teemojen ympärille. Välttämätön osa toimintaympäristön kehittämistä julkisella sektorilla on sähköisten palvelujen kehittäminen yhdessä yritysten ja kansalaisten kanssa. Merkittäviä uusia mahdollisuuksia tarjoaa myös julkisen tiedon avaaminen yritysten käyttöön.

Myös työntekijöiltä edellytetään osaamisen päivittämistä ja muutoshalukkuutta. Työmarkkinoilla joustava verkostoituminen vaihtuvissa tilanteissa on yhä yleisempää. Samalla työsuhteet lyhenevät ja työurat pirstaloituvat ja monipuolistuvat. Yrittäjä- ja etätö sekä muut työnteon muodot yleistyvät ja työehtosopimuskäytännöt muuttuvat vastaavasti. Hyvällä johtamisella ja työoloilla voidaan edistää työyhteisön tuloksellista oppimista, mutta myös vastata entistä osaavampien työntekijöiden vaatimuksiin. Sekä kotimainen että kansainvälinen kilpailu osaavista tekijöistä ja huippuasiantuntijoista korostuu jatkossa. Toimivat työmarkkinat ja työelämän laatu ovat kilpailuetuja, samoin kuin viihtyisä elinympäristö ja laadukkaat palvelut.

Toimivat työmarkkinat edellyttävät, että työttömyyden vähentämiseen ja työvoiman osaamiseen sekä innovoinnin kehittämiseen panostetaan edelleen vahvasti. Osin jo rakenteelliseksi muuttunut työttömyys muodostaa merkittävän riskin työvoiman saatavuudelle, julkisen talouden kestävyydelle ja ihmisten hyvinvoinnille, mutta aiheuttaa myös yhteiskunnan polarisoitumista. Huono-osaisuuden uhka lisää ihmisten turvallisuushakuisuutta.

Väestön ikääntyminen ja työvoiman määrän väheneminen ovat tämän vuosikymmenen keskeisiä vaikuttavia tekijöitä. Ikärakenteen muutos asettaa haasteita työvoiman saatavuudelle tulevaisuudessa. Työvoima on alkanut vähetä vuodesta 2010 alkaen ja vuonna 2020 Suomen väestö on Euroopan iäkkäintä. Huoltosuhteen kehitys syrjäseuduilla on hälyttävää ja Suomessa on jo lukuisia kuntia ja seutuja, joissa työikäistä väestöä ei riitä kaikkiin tehtäviin. Parhaassa asemassa ovat suuret kaupunkiseudut, jotka hyötyvät sisäisestä muuttoliikkeestä ja maahanmuutosta. Väestön työvoimaosuuden ja työllisyysasteen nousu on välttämätöntä.

Alueelliset ja osaamisen kohtaanto-ongelmat tulevat kärjistymään elinkeinorakenteen muuttuessa ja työikäisen väestön määrän vähentyessä. Ratkaisuina ovat työvoiman osaamisen ja liikkuvuuden lisääminen, työurien pidentäminen työelämän laatua edistämällä ja hallittu työperusteinen maahanmuutto.

Ikääntyminen vaikuttaa kulutukseen ja säästämiseen sekä eläkemenojen ja terveys- ja hoivapalvelujen kasvun myötä julkiseen talouteen. Koko väestön hyvinvoinnin ja sen kestävä rahoituksen kannalta olennaisia ovat mahdollisimman korkea työllisyys ja hyvä tuottavuuskehitys sekä julkisella että yksityisellä sektorilla.

Toisaalta ikääntyvän väestön kulutuskysyntä ja palvelutarve tuovat yritystoiminnalle uusia mahdollisuuksia esimerkiksi asumisen ja rakentamisen sektoreilla, hoiva- ja muissa henkilöpalveluissa sekä kulutustavarateollisuudessa. Alan vientimarkkinat ovat suuret ja kasvavat jatkuvasti.

Vihreä talous nähdään globaalisti keskeisenä kasvun, kilpailukyvyn ja hyvinvoinnin lähteenä. Vihreän kasvun ja talouden sijasta Suomessa on lähdetty hakemaan yhteistä tahtotilaa luonnonvaratalouden kautta, jossa yhdistyvät bio-, mineraali- ja

vesitalous. Vihreä kasvun ja talouden näkökulmasta myös aineellisten ja aineettomien ekoinnovaatioiden edistäminen, osaava työvoima sekä tuotteiden, palveluiden ja toimintamallien kaupallistaminen on keskeistä.

Vihreän talouden tiivis integraatio ilmastonmuutoksen ehkäisyyn ja energiakysymyksiin on erityisen tärkeää. Ilmastonmuutoksen hillintä edellyttää merkittävää energian käytön tehostamista, materiaalien tehokasta kiertoa, uusiutuvan energian lisäämistä sekä vähäpäästöisten polttoaineiden ja teknologioiden hyödyntämistä. Tämä vaikuttaa niin teollisuustuotantoon ja rakentamiseen kuin asumiseen, liikkuamiseen ja arjen valintoihinkin.

Kattavat kansainväliset sopimukset ja toimet ovat kiireellisiä ja välttämättömiä kasvihuonekaasupäästöjen hillitsemiseksi. EU:n ilmastopolitiikka on sidoksissa kansainvälisiin ilmastoneuvotteluihin ja erityisesti Kioton pöytäkirjaan. Komission tiekartassa matalahiilitalouteen siirtymisessä vuoteen 2050 mennessä esitetään myös suunnitelma talouden eri avainsektoreille, jonka mukaisesti voidaan saavuttaa EU:n 80 %:n päästövähennys vuoden 1990 tasosta vuoteen 2050 mennessä.

EU-maiden sisäinen päästökauppa on yksi keskeisistä keinoista päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi. Erityisesti energiantensiivisen teollisuuden kustannukset EU:ssa ja Suomessa kohoavat päästörajoitusten ja -kaupan seurauksena, jolloin vaarana on teollisuuden kiihtyvä siirtyminen maihin, joissa tällaisia rajoituksia ei ole.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja tiukentuva ilmastopolitiikka tarjoavat myös uusia mahdollisuuksia teknologian ja palvelujen tuottajille ja viejille. Vähäpäästöisen teknologian ja matalahiilitaloutta palvelevan osaamisen kysyntä lisääntyy edelleen.

2 TEM-konserni

Hallitusohjelma asettaa keskeiset tavoitteet työ- ja elinkeinoministeriön konsernille. Hallitusohjelman strategisesta toimeenpanosuunnitelmasta keskeisessä asemassa on kestävä talouskasvu, työllisyyden ja kilpailukyvyn vahvistaminen -politiikka-kokoisuus ja sen sisältämät kärkihankkeet. Hallitusohjelman pohjalta valmisteltu konsernistrategia kirkastaa keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet. Lisäksi eri politiikkalohkojen toimintaa ohjaavat erilaiset substanssistrategiat, jotka määrittelevät osan keskeisistä tavoitteista.

2.1 TEM-konsernin rooli

Rakennamme kestävä kasvua ja uudistumista tukevaa, kansainvälisessä kilpailussa menestyvää työ- ja elinkeinoelämän toimintaympäristöä. Tavoitteena on kestävällä pohjalla oleva korkea työllisyys ja siitä seuraava hyvinvointi.

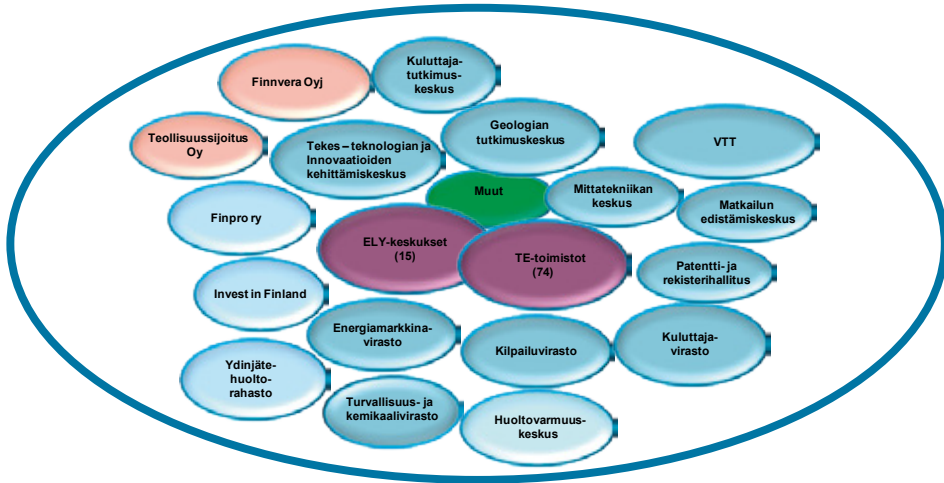
2.2 TEM-konsernin tahtotila

Suomen kilpailukyky, työllisyys ja hyvinvointi ovat maailman kärkiluokkaa ja kestävät maailmantalouden ravistelut. Onnistumme konsernin yhteisellä tavalla toimia ja vahvalla yhteistyöllä yli organisaatiorajojen, osana koko valtiokonsernia.

2.3 TEM-konsernin tehtäväkenttä

2.4 TEM-konsernin toimijat

3 Konsernistrategian mukaiset tavoitelinjaukset suunnittelukaudella

Tavoitelinjaukset kattavat konsernin laajasta tehtäväkentästä vain osan, mutta ovat keskeisimpiä suuntaa korjaavia asioita. Niiden elinkaari on lähtökohtaisesti hallituskauden mittainen.

Tulostavoitteet kokoavat vaikuttavimmat toimenpiteet kullekin tavoitelinjaukselle osasto-, virasto- ja hallinnonalarajojen yli.

TL 0. Toteutamme strategiaa seuraavia periaatteita noudattaen:

- syvennämme vuorovaikutusta hallinnon ja sidosryhmien kanssa eri toimien yhdensuuntaistamiseksi
- uudistamme rakenteitamme ja toimintatapojamme jatkuvasti
- keskitymme olennaiseen ja toimimme siinä tehokkaasti

TL 1. Edistämme korkean arvonlisän uutta, kasvavaa ja vientiin suuntautuvaa expand »yrittöystoimintaa

Yleisenä tavoitteena on synnyttää ja ylläpitää kilpailukykyistä yrittöystoimintaa kaikilla aloilla, ml. paikalliset palvelumarkkinat. Tavoitelinjaus kohdistuu kuitenkin haastavimpaan yrittöystoimintaan, joka pystyy luomaan kasvavia maailmanluokan yrityksiä ja jatkuvasti kehittyvää osaamista.

TL 2. Edistämme työllisyyttä panostamalla erityisesti nuoriin, pitkäaikaistyöttömiin ja työelämän laatuun

Korkealla oleva pitkäaikaistyöttömyys ja nuorisotyöttömyys rajoittavat talouden kasvua, väestön hyvinvointia ja heikentävät julkisen talouden tasapainoa. Työttömyyden alentaminen tukee myös työvoiman saatavuutta ja helpottaa työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmia. Työelämän laadun parantaminen lisää työn houkuttelevuutta ja tukee työurien pidentymistä

TL 3. Lisäämme Suomen energiaomavaraisuutta

Energiapolitiikan keskeinen tavoite on energiaomavaraisuuden lisääminen. Oma-omavaraisuutta lisätään käyttäen taloudellisia kannusteita, normeja ja johdonmukaista lupapolitiikkaa sekä edistämällä energiatehokkuutta.

TL 4. Poistamme rakenteellisia kilpailun esteitä

Kilpailun toimivuuden esteet ovat Suomessa tyypillisesti rakenteellisia. Esteet voivat olla seurausta esim. sääntelystä, julkisesta rahoituksesta tai julkisen sektorin

toiminnasta yksityisillä markkinoilla. Rakenteelliset kilpailun esteet voivat liittyä myös markkinoiden luonteeseen.

Konsernistrategian tavoitelinjauksista johdetut yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ja niiden mittarit								
	2009 tot	2010 tot	2011 arvio	2012 arvio	2013 arvio	2014 arvio	2015 arvio	2016 arvio
Korkean arvonlisän yritystoiminta kasvaa								
- Tavaravienti (mrd. euroa)	45,1	52,9	...	...	...	...	...	...
- Palvelujen vienti (mrd. euroa)	15,4	15,7	...	...	...	...	...	...
- Korkean teknologian tuotteiden vienti (ja suomalainen osuus niiden jalostus-arvossa kasvaa) (mrd. euroa)	6,3	5,3	...	...	...	...	...	...
- Kasvuyritysten määrän kasvu	-	691	...	..	...	...	...	...
- (4 vuoden liukuva ka.)								
Nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyys vähenee ja työelämän laatu paranee								
- Työllisyysasteen (kausi- ja satunnaisvaihtelusta tasoitettu) (%)	68,3	67,8	68,9	69,8	70,6	71,3	72	< 72
- Työttömyysaste (%)	8,4	8,4	7,6	7,0	6,3	5,6	5,0	5,0
- 15–24-vuotiaiden nuorten työttömyysaste (%)	21,5	21,4	19,8	18,3	16	13,5	11	11
- Vaikeasti työllistyvien määrä, enintään hlöä	116 954	142 400	140 550	140 000	130 000	120 000	110 000	100 000
- Työolobarometrin työelämän laadun yleiskeskisarvo	7,93	7,99	8,00	8,00	8,10	8,10	8,20	8,20
Rakenteelliset kilpailun esteet vähenevät								
- Laadullinen arviointi								
- Consumer Conditions Index (CCI)	...	66	> 66	> 66	> 66	> 66	> 66	> 66
Suomen energiaomavaraisuus kasvaa								
- 100 % - tuontien energian osuus (%)	45,6	...	46,0	46,5	47,0	48,0	49,0	50,0

Tavoitelinjausten toimeenpanoa koskevat tulostavoitteet
TL 0: Toteutamme strategiaa seuraavia periaatteita noudattaen – Sähköinen toimintapa lisääntyy – Poliittikka-alueiden arviointi ohjaa konsernin kehittämistä – Asiakaspalvelu parantuu TL 1: Edistämme korkean arvonlisän uutta, kasvavaa ja vientiin suuntautuvaa yritystoimintaa – 1.1. Yritys- ja innovaatiopolitiikan toimet kohdistuvat uudistuviin ja kasvuhakuisiin yrityksiin – 1.2. Julkisten rahoituspalvelujen riskinotto lisääntyy – 1.3. Pk- yritysten kansainvälistymisvalmiudet parantuvat TL 2: Edistämme työllisyyttä panostamalla erityisesti nuoriin, pitkäaikaistyöttömiin ja työelämän laatuun – 2.1. Nuorten yhteiskuntatakuu toteutuu – 2.2. Rakennetyöttömyys alenee – 2.3. Työelämän laatu paranee TL 3: Lisäämme Suomen energiaomavaraisuutta – 3.1. Sähkömarkkinoiden toimivuus paranee – 3.2. Uusiutuvan energian osuus energian loppukulutuksesta lisääntyy 33 prosenttiin vuonna 2015 – 3.3. Energiatehokkuus paranee TL 4: Poistamme rakenteellisia kilpailun esteitä – 4.1. Kaupan keskittymisestä aiheutuvat haitat vähenevät – 4.2. Julkisten toimijoiden liiketoiminta muuttuu kilpailuneutraaliksi – 4.3. Harmaa talous supistuu

4 Toimintasuunnitelmat politiikkalohkoittain

4.1 Elinkeino- ja innovaatiopolitiikka

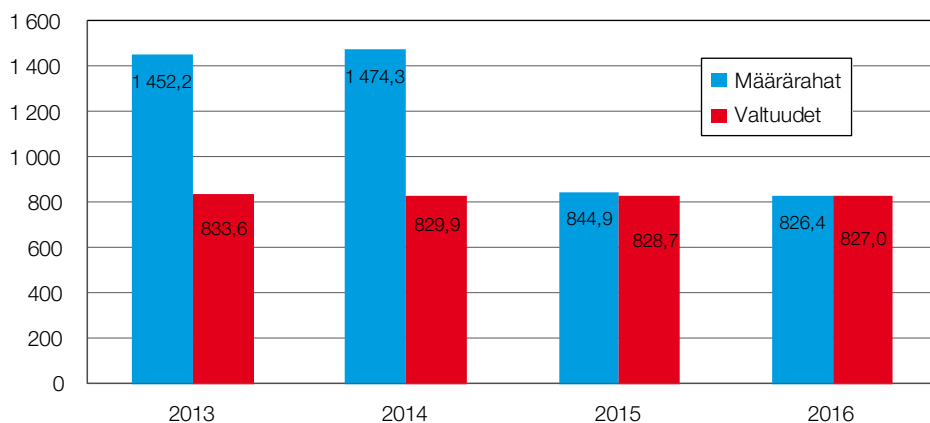
Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	2009 tot	2010 tot	2011 arvio	2012 arvio	2013 arvio	2014 arvio	2015 arvio	2016 arvio
Suomen sijoitus paranee kv. kilpailukykyvertailussa ja pysyy edelleen korkeana kv. innovaatiovertailussa								
– Suomen sijoitus kv. kilpailukykyvertailussa (WEF)	6.	7.	5.	< 5.	< 5.	< 5.	< 5.	< 5.
– Innovaatiot (WEF)	3.	3.	3.	< 3.	< 3.	< 3.	< 3.	< 3.
Suomen kilpailukyky paranee kestävän rakennemuutoksen ansiosta								
Yritysten käytettävissä ovat kilpailukykyiset viennin rahoitusratkaisut ja pk-yritysten rahoituksen saatavuus paranee								
Kasvavilla ja kehittyvillä aloilla syntyy uutta yritystoimintaa								
PK-yritykset kansainvälistyvät								
– Pk-yritysten vienti (mrd. €)	5,78	6,89	> 6,89	> 6,89	> 6	> 6	> 6	> 6
Kasvuyritysten toimintaedellytykset paranevat								
– Kasvuyritysten tuottamien työpaikkojen määrä menneen 3 vuoden aikana.	-	51 164	> 51 000	> 51 000	> 51 000	> 51 000	> 51 000	> 51 000
Kysyntä- ja käyttäjä-lähtöisyys vahvistuvat innovaatiotoiminnassa								
Julkisten palvelujen tuotavuus kasvaa ja syntyy uusia palvelutuotannon liiketoimintakonsepteja								
Uudet innovatiiviset toimintatavat uudistavat julkisia palveluita								
Kansalliset ja alueelliset osaamis- ja innovaatiokeskitymät vahvistuvat ja osaamiskeskusten välinen yhteistyö kasvaa								
Yritykset ja tutkimuslaitokset hyödyntävät nykyistä enemmän kansainvälisiä tutkimusverkostoja ja -kumppanuuksia								
Yhä useampi yritys harjoittaa tutkimus- ja kehittämis-toimintaa, uudistaa toimintaansa innovaatioiden avulla ja ottaa käyttöön uusia liiketoimintamalleja								
– Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan menot (%BKT)	4,0	3,9	3,7	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0

Keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

- Kaivosalan kotimaista omistusta ja kaivosprojektien vauhdittamista edistetään esimerkiksi perustamalla (2012) kaivosalan hankkeisiin sijoittava ohjelma, sijoitusrahasto tai sijoitusyhtiö. Toimenpiteet toteutetaan työ- ja elinkeinoministeriön ja Teollisuussijoitus Oy:n yhteistyönä.
- Varmistetaan t&k&i-rahoituksen riittävä taso kehys- ja budjettivalmisteluissa vuosina 2012–2014.
- Selkeytetään (2013) julkisen kasvu- ja t&k&i-rahoituksen toimijoiden työnjako Tekesin, Finnvera Oyj:n ja Teollisuussijoitus Oy:n arviointeihin perustuen.
- Elinkeinopolitiikan toimenpiteitä suunnataan virastojen, laitosten ja valtion-apuyhteisöjen tulos- ja omistajaohjauksella sekä yritysasiakkuussegmentoinneilla tukemaan erityisesti uusia, kasvuhakuisia, työllistäviä ja kansainvälistyviä yrityksiä. Kohdennetaan avustuksia elinkeinopolitiikan linjausten mukaisesti.
- Tehdään tarvittavat muutokset ja tukisäästöt yritystukiin vuoden 2011 lopussa valmistuvan selvitysmiesraportin pohjalta.
- Selvitään (2012) mahdollisuudet perustaa pääomasijoitusrahasto tai -ohjelma Finnvera Oyj:n yhteyteen palvelu- ja luovien alojen yritysten toimintaedellytysten parantamiseksi.
- Uudistetaan kansallinen muotoiluohjelma (2012) ja toteutetaan ohjelmaa vuodesta 2013 eteenpäin.
- Valmistellaan (31.5.2012 mennessä) kasvurahoituksen toimenpideohjelma, joka kattaa pääomasijoitusohjelman.
- Toteutetaan arviointi (2012) valtion varoilla tuetuista yrityshautomoista ja niihin kohdistuvasta tukipolitiikasta sekä tehdään erillinen arviointi Vigo-yrityskiihdyttämöohjelmasta (2012) koulutettujen nuorten työllistymisen ja yrittäjyyden edistämiseksi.
- Jatketaan Finpro ry:n käynnistämän koulutusvientihankkeen rahoitusta ja laajennetaan osallistujien määrää.
- Jatketaan Finpro ry:n toteuttamaa luovien alojen yrityksille suunnattua Luovimo-ohjelmaa.
- Käynnistetään (2012) luottomuotoinen vienninrahoitusjärjestelmä.
- Valmistellaan (2012) riskinoton lisääminen vientitakuutoiminnassa.
- Laaditaan (2013) strategia ulkomaisten investointien ja pääomien houkuttelemiseksi Suomeen vuonna 2012 valmistuvan selvitysmiesraportin pohjalta.
- Valmistellaan (2012) ennakoivan rakennemuutoksen seurantamalli.
- Jatketaan käynnistettyä innovaatiokeskittymäpolitiikan sisältöjen ja toimintaperiaatteiden määrittelyä. Kytkeytyy suurten kaupunkien kanssa tehtäviin kasvusopimuksiin. Toimintamalli valmistuu vuonna 2012.
- Suunnitellaan (-2012) OSKE-ohjelman jälkeinen ohjelmaväline ja toteutetaan ohjelmaan osallistuvien kilpailutus (2013). Käynnistetään 2014.

- Lisäksi osallistutaan seuraaviin hallitusohjelman strategisessa toimeenpanosuunnitelmassa oleviin toimenpiteisiin:
 - Ympäristölle haitalliset tuet kartoitetaan ja tuet suunnataan uudelleen.
 - Tutkimuksen infrastruktuuripolitiikan käynnistäminen.
 - Taloudellisten ulkosuhteiden ohjelman laatiminen yhteistyössä UM:n kanssa.
 - Suomi-talo konseptin toteutus jatkuvana yhteistyöprosessina eri ministeriöiden (UM, TEM, OKM, SM ja PLM) kesken.
 - Edistetään julkisen tiedon hyödyntämistä avaamalla julkisin varoin tuotettuja tietovarantoja kansalaisten ja yritysten käyttöön.

Arvio politiikkalohkon määrärahoista ja valtuuksista vuosina 2013–2016 (milj. euroa)

Toimintaa ohjaavat keskeiset substanssistrategiat/toimintalinjaukset

- Kansallinen innovaatiostrategia¹
- Tutkimus- ja innovaationeuvoston (TIN) politiikkalinjaus vuosille 2011–2015²
- Innovaatio-osaston tavoitteet vuosille 2012–2016³
- Aineettomien oikeuksien (IPR) strategia⁴ (päivitetään vuonna 2012)
- Yritysten kansainvälistymisen ja viennin edistämisen (YKE) linjaukset 2011–2015⁵
- Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten strategia vuosille 2012–2015
- Suomen matkailustrategia vuoteen 2020⁶

1 http://www.tem.fi/files/19704/Kansallinen_innovaatiostrategia_12062008.pdf

2 <http://www.tem.fi/files/28659/linjaus2011-2015.pdf>

3 http://www.tem.fi/files/30745/Innovaatio-osaston_tavoitteet_vuosille_2012_2016pdf.pdf

4 http://www.tem.fi/files/25124/IPR_TEM37_2008_liitteineen_konserni.pdf

5 http://www.tem.fi/files/29592/YKE-linjaus_2011-2015.pdf

6 http://www.tem.fi/files/27173/Matkailustrategia_020610.pdf

- Suomen mineraalistrategia⁷
- Strategia ulkomaisten investointien ja pääomien houkuttelemiseksi Suomeen (valmistuu 2012)
- Pitkän aikavälin ilmasto- ja energiastrategia⁸
- Elinkeinopolitiikan strateginen linjaus (valmistuu 2012)
- Eurooppa 2020 (Komission tiedonanto: Älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun strategia)⁹
- Tutkimuksen ja innovaatioiden puiteohjelma 2014–2020 (Horizon 2020)¹⁰

4.2 Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	2009 tot	2010 tot	2011 arvio	2012 arvio	2013 arvio	2014 arvio	2015 arvio	2016 arvio
Rekrytointiongelmia kokeneiden toimipaikkojen osuus, enintään %	25,7	26,0	30,0	30,0	30,0	29,0	29,0	29,0
Ulkomaalaisten työttömyysaste, enintään %	25,5	25,5	23,0	20,4	17,9	15,3	12,8	12,8
Virta yli 3 kk työttömyyteen, enintään %	34,5	30,0	30,0	29,0	28,0	26,0	24,0	23,0
Virta yli 3 kk työttömyyteen alle 25-vuotiailla, enintään %	20,8	19,0	17,0	15,0	10,0	8,0	6,0	5,0
Uusien yritysten määrä	9 529	9 453	9 005	9 500	9 500	9 500	9 500	9 500

Keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

- Valmistellaan työelämän kehittämisstrategia (2011–2012)
- Työelämän kehittämisstrategian toteuttamiseksi:
 - käynnistetään (2012) yksityisen ja julkisen sektorin työpaikoilla laaja kansallinen yhteistyöhanke;
 - Tekes käynnistää (2012) erillisen työorganisaatioiden kehittämisohjelman ja
- käynnistetään (2012) julkisen sektorin työhyvinvointiohjelma.
- Toteutetaan nuorten yhteiskuntatakuu (2013–) täysimääräisenä siten, että jokaiselle alle 25-vuotiaalle nuorelle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle tarjotaan työ-, harjoittelu-, opiskelu-, työpaja- tai kuntoutuspaikka viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta.
- Pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi käynnistetään (2012–) hallituskauden kestävä määräaikainen kuntakokeilu, jossa viimeistään 12 kuukauden

7 http://www.mineraalistrategia.fi/etusivu/fi_FI/etusivu/_files/84308780946884010/default/SuomenMineraalistrategia.pdf

8 http://www.tem.fi/files/25123/Ilmasto_ja_energia.pdf

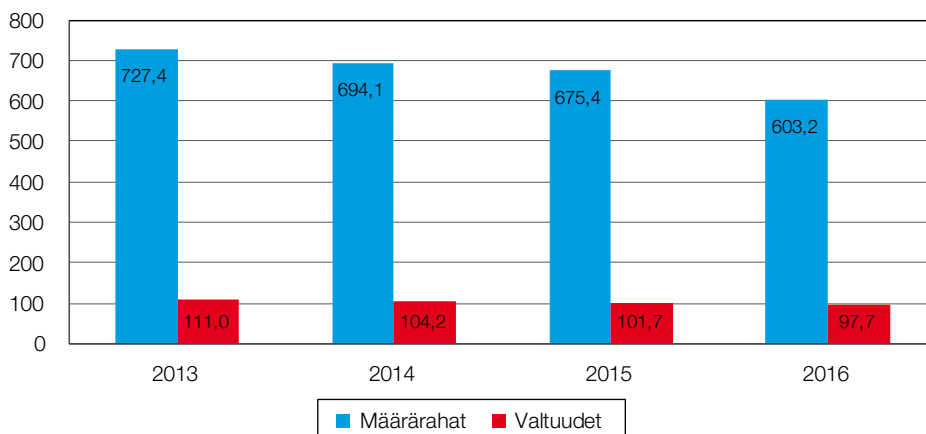
9 http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/1_FI_ACT_part1_v1.pdf

10 http://ec.europa.eu/research/horizon2020/index_en.cfm?pg=h2020

työttömyyden jälkeen työllisyyden hoidon päävastuu siirretään kunnalle tai kunnille yhteisvastuullisesti.

- Toteutetaan toimintaohjelma (2012-) osatyökykyisten työmarkkinoille osallistumisen edistämiseksi yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
- Edellä mainittuun liittyen laajennetaan (2012-) työpankkikokeilu valtakunnalliseksi ja selvitetään (2012-2013) sosiaalisia yrityksiä koskevan lainsäädännön uudistamistarpeet.
- Työ- ja elinkeinotoimistojen, Kelan ja kuntien yhteinen työvoiman palvelukeskusten toimintamalli ulotetaan (2014) koko maahan. Palvelukeskusten toimintamallista säädetään (2013) lailla ja niiden rahoitus turvataan.
- Valmistellaan (2012) ennakoivan rakennemuutoksen seurantamalli.
- Toteutetaan (2011-2015) TE-toimistouudistus siten, että toiminta kehitetään koko maassa nykyaikaiseksi ja yhdenvertaiseksi työ- ja elinkeinopolitiikan toimeenpanoksi:
 - henkilö- ja yritysasiakkuuksien hallinta uudistetaan (-2012),
 - monikanavapalvelut otetaan (2012) täysimääräisesti osaksi asiakasprosesseja,
 - palveluvalikoima ja palvelujen tuottamistavat uudistetaan (-2013). Uudistetaan laki julkisista työvoima- ja yrityspalveluista (-2013),
 - uudistetaan (2013) TE-toimistojen palveluverkko.
- Työttömyysturvajärjestelmää uudistetaan yksinkertaistamalla ja selkiyttämällä järjestelmää nykyjärjestelmän pohjalta. Muutetaan (2012) työttömyysturvan seuraamusjärjestelmä.
- Valmistellaan hallituksen esitys (2012) yrittäjän ja itsensä työllistävien työttömyysturvan työvoimapolitiittisten edellytysten parantamiseksi.
- Nopeaa työllistymistä edistetään kehittämällä muutosturvan toimintamallia (2012-) ja rakennemuutosten hallintaan liittyviä menettelyjä (2012-)
- Selvitetään (2012) tarpeet ammatillisen aikuiskoulutuksen työnjaon selkeyttämiseen OKM:n ja TEM:n kesken.

Arvio politiikkalohkon määrärahoista ja valtuuksista vuosina 2013–2016 (milj. euroa)

Toimintaa ohjaavat keskeiset substanssistrategiat/toimintalinjaukset

- Työllisyys- ja yrittäjyysstrategia
- Elinkeinopolitiikan strateginen linjaus (valmistuu keväällä 2012)
- Työmarkkinoiden toimivuuden rakennearviointi (valmistuu keväällä 2012)

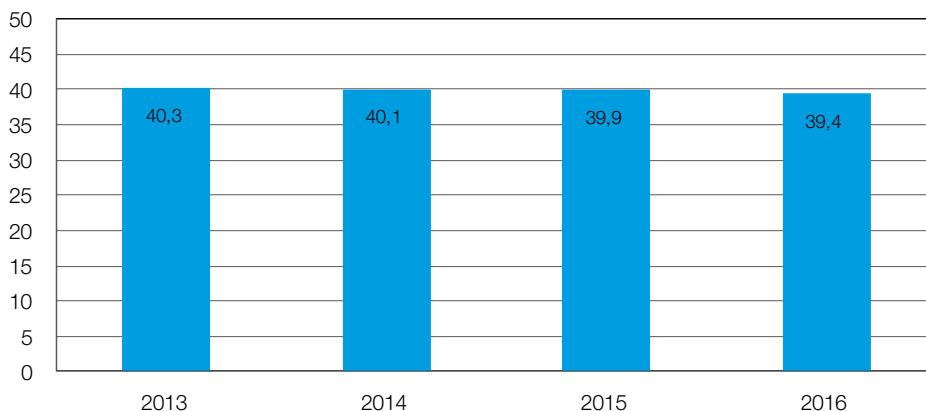
4.3 Yritysten toimintaympäristö, markkinoiden sääntely ja työelämä

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet
Markkinat toimivat terveellä ja vastuullisella tavalla
Kaikkien toimijoiden toimintaolosuhteet markkinoilla ovat tasavertaiset, kilpailumahdollisuudet ovat parantuneet ja taloudellinen huoltovarmuus on korkealla tasolla
Kuluttajien asema on turvallinen, ja kuluttajat sekä yrittäjät luottavat markkinoiden toimivuuteen
Tekninen turvallisuus ja luotettavuus yhteiskunnassa ja yrityksissä säilyy korkealla tasolla
Yritysten hallinnollinen taakka vähenee
Ajanmukaiset teollisoikeusjärjestelmät edistävät innovaatioita sekä tavaroiden ja palvelujen kaupallistamista

Keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

- Osallistutaan hallituksen harmaan talouden torjuntaohjelman valmisteluun ja toteuttamiseen ministerityöryhmän ohjauksessa. Tähän liittyen arvioidaan tilaajavastuulain toimivuus (2011–2012) ja käynnistetään lain kokonaisuudistus (2012).
- Valmistellaan yritysten hallinnollisen taakan vähentämisen tavoitteet vuonna 2013 alkavalle uudelle kaudelle (2012). Vuosina 2006–2012 tavoitteena on vähentää hallinnollista taakkaa 25 prosentilla (n. 2 mrd. euroa).
- Selvitetään poikkihallinnollisesti työmarkkinoiden ja yritystoiminnan muutostrendejä erityisesti työn tekemisen muotojen ja työvoiman käyttötapojen näkökulmasta (2011–2012).
- Valmistellaan työläinsäädännön linjaukset ja lainsäädäntömuutokset (2012).
- Osallistutaan työelämän kehittämisstrategian valmisteluun ja toimeenpannaan strategian edellyttämät toimet (2011–2013).
- Osallistutaan sisämarkkinoiden kehittämiseen ml. digitaalisten sisämarkkinoiden toiminnan tehostaminen.
- Osallistutaan IPR-strategian uudistamiseen (2012) ja toteuttamiseen hallituskaudella.
- Osallistutaan teollisoikeuksia koskevaa lainsäädännön uudistamiseen EU-tasolla (2012–2013) sekä valmistellaan tavaramerkki (2011–2012) ja patenttilain muutokset (2013) yritystemme toimintaympäristön kilpailukyvyyn turvaamisen näkökulmasta.
- Uudistetaan taloudellisen raportoinnin sääntelyä yritysten hallinnollisen taakan keventämiseksi sekä tilintarkastajajärjestelmän ja sen valvonnan tehostamiseksi (2013).
- Edistetään suomalaisten yritysten yhteiskuntavastuutoiminnan kehittymistä nykyistä vahvemmin Suomen kansainväliseksi kilpailukykytekijäksi.
- Valmistellaan kuluttajapoliittinen ohjelma vuoden 2012 alkuun mennessä ja toteutetaan sitä hallituskaudella. Kuluttajapoliittisen ohjelman valmistelun yhteydessä tehdään myös mahdolliset linjaukset kuluttajahallinnon kehittämiseksi.
- Uudistetaan teknisen turvallisuuden lainsäädäntöä EU:n direktiivipaketin ja kansallisten tarpeiden mukaisesti (2012–2013).
- Valmistellaan VN:n huoltovarmuuden uusi tavoitepäättös (2012–2013).
- Arvioidaan EU:ssa valmisteltavana olevan SGEI-normiston vaikutukset kansalliseen kilpailupoliittiseen lainsäädäntöön (2012) ja valmistellaan tarvittaessa SGEI-puitelaki (2012–2013).
- Selvitetään mahdollisuudet kartellitapauksiin syyllistyneiden tuomitsemisesta henkilökohtaiseen rikosoikeudelliseen vastuuseen (2014–2015).
- Valmistellaan hankintalain uudistaminen osana EU:n hankintasääntelyn kokonaisuudistusta (2012–2013).

Arvio politiikkalohkon määrärahoista vuosina 2013–2016 (milj. euroa)

Toimintaa ohjaavat keskeiset substanssistrategiat/toimintalinjaukset

- Kuluttajapoliittinen ohjelma (valmistuu alkuvuodesta 2012)
- Toimintaohjelma talousrikollisuuden ja harmaan talouden vähentämiseksi 2012–2015 (periaatepäättös 2011)
- Kansallinen toimintaohjelma yritysten hallinnollisen taakan vähentämiseksi (VN:n periaatepäättös uudistetaan 2012) ja EU:n toimintaohjelma yritysten hallinnollisen taakan vähentämiseksi
- Yritysten yhteiskuntavastuuta koskeva VN:n periaatepäättös (2011)¹¹
- Huoltovarmuuden tavoitepäättös (uusi VN-päättös 2013)
- IPR-strategia (uudistetaan hallitusohjelman mukaisesti)
- EU:n kilpailukykyä ja kasvua edistävät toimet

¹¹ <http://www.valtioneuvosto.fi/tiedostot/julkinen/periaatepaatokset/2011/yhteiskunta/fi.pdf>

Alueiden kehittäminen ja rakennerahastopolitiikka

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	2009 tot	2010 tot	2011 arvio	2012 arvio	2013 arvio	2014 arvio	2015 arvio	2016 arvio
Alueiden kansainvälinen kilpailukyky paranee *)								
– Koko Suomi: BKT/asukas (indeksi, EU=100)	113,0	116,0	116,0	116,0	116,0	116,0	116,0	116,0
– Etelä-Suomi: BKT/asukas (indeksi, EU=100)	126,2	127,3	126,8	126,6	126,9	126,8	126,5	126,5
– Länsi-Suomi: BKT/asukas (indeksi, EU=100)	102,7	112,0	112,6	112,4	111,8	112,0	112,1	112,1
– Itä-Suomi: BKT/asukas (indeksi, EU=100)	89,8	94,5	95,0	95,4	95,4	95,6	95,9	95,9
– Pohjois-Suomi BKT/asukas (indeksi, EU=100)	103,3	99,0	99,2	99,4	99,3	99,3	99,6	99,6
Alueiden väliset kehityserot pienenevät								
– Maakuntien BKT/asukas keskihajonta (indeksiluku)	12,9	14,4	14,5	14,4	14,2	14,3	14,3	14,3
Vahvoihin maakuntiin perustuva monikeskuksinen aluerakenne vahvistaa sekä kaupunki-alueiden että maaseudun elinvoimaisuutta								
Euroopan aluekehitysrahastosta ja Euroopan sosiaalirahastosta osarahoitettavien alueellinen kilpailukyky ja työllisyys -toimenpideohjelmien päätavoitteet ohjelmakaudella 2007–2013		2007–2010 tot			2007–2013 tavoite			
– Työllistämis- ja koulutustoimenpiteissä aloittaneet henkilöt (ESR)		168 100			450 000			
– Uudet yritykset (EAKR ja ESR)		7 100			13 440			
– Uudet työpaikat (EAKR ja ESR)		19 600			50 230			
– Uudet t&k-töpaikat		1 100			2 240			
– Lissabonin strategian mukaiset hankkeet (%)		77			81			

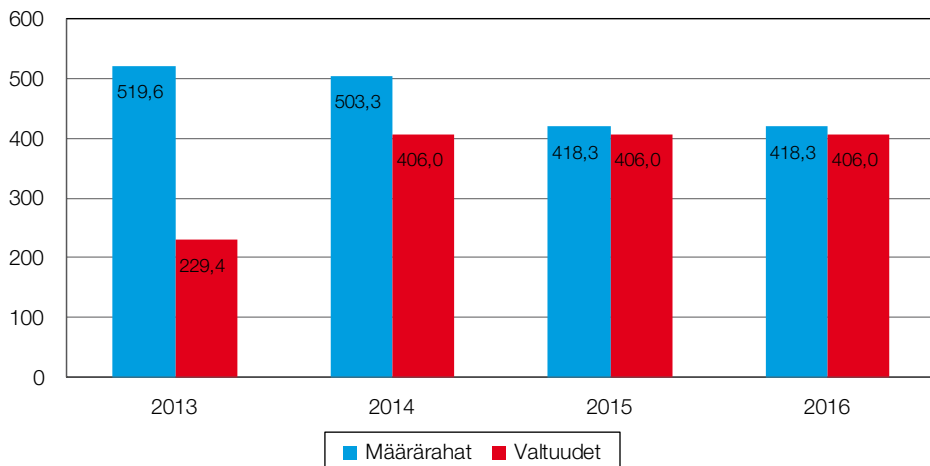
*) Tilastokeskus/kansantalouden tilinpito, ETLA:n ennuste (syksy 2011); vuodet 2009–2010 osittain arvioita.

Keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

- Valmistellaan (2011–2012) ja toteutetaan (2013–2014) Itä- ja Pohjois-Suomen kehittämisohjelma.
- Valmistellaan (2012–2013), toteutetaan (2014–2018) ja arvioidaan (2019) maaseutupoliittinen kokonaisuohjelma.
- Valmistellaan (2012), toteutetaan (2013–2015) ja arvioidaan (2014–2015) valtakunnalliset alueiden kehittämistavoitteet 2011–2015 päätöksen mukaiset toimenpideohjelmat (kaupunkipolitiikka, saaristopolitiikka ja maaseutupolitiikka).

- Varmistetaan (-2015) ohjelmakauden 2007–2013 rakennerahasto-ohjelmien täysimääräinen toteutuminen.
- Valmistellaan (-2014) ja toteutetaan (2014–) uusi rakennerahastokausi 2014–2020.
- Huomioidaan alueelliset erityispiirteet ja mahdollistetaan alueiden räätälöity kehittäminen.
- Vaikutetaan ja varaudutaan tehokkaasti EU:n koheesiopolitiikan ja ulkorajayhteistyön uudistamiseen kaudelle 2014–2020.
- Tehdään kehittämistyötä yhdessä ELY-keskuksia ohjaavien tahojen, ELY-keskusten ja maakunnan liittojen kanssa.

Arvio politiikkalohkon määrärahoista ja valtuuksista vuosina 2013–2016 (milj. euroa)

Toimintaa ohjaavat keskeiset substanssistrategiat/toimintalinjaukset

- Suomen aluekehittämisstrategia 2020¹²
- Valtakunnalliset alueiden kehittämistavoitteet 2011–2015
- Työ- ja elinkeinoministeriön aluestrategia
- Suomen rakennerahastostrategia 2007–2013¹³
- Eurooppa 2020 -strategia
- Eurooppa 2020 -strategian kansallinen ohjelma

¹² http://www.tem.fi/files/26330/ALUEKEHITTAMISSTRATEGIA_2020.pdf

¹³ [http://www.intermin.fi/intermin/images.nsf/files/db511699f8baf9bfc225732a0040fcef/\\$file/rakennerahastostrategia_30072007.pdf](http://www.intermin.fi/intermin/images.nsf/files/db511699f8baf9bfc225732a0040fcef/$file/rakennerahastostrategia_30072007.pdf)

4.5 Energiapolitiikka

	2009 tot	2010 tot	2011 arvio	2012 arvio	2013 arvio	2014 arvio	2015 arvio	2016 arvio
Suomen energiatalous pysyy monipuolisena ja energian toimitusvarmuus säilyy korkeana								
- Suurimman energialähteen osuus, %	25,3	24,5	< 25	< 25	< 25	< 25	< 25	< 25
- Häiriöt jakeluverkossa vähenevät, asiakkaan keskeytykset min/vuosi	86	110	< 100	< 100	< 100	< 100	< 100	< 100
Energiamarkkinat toimivat hyvin								
- Sähkötalot säilyvät yhtenäisinä eli Suomessa ja Ruotsissa yhtenäinen sähköhinta, % ajasta	96	97,7	> 90	> 90	> 90	> 90	> 90	> 90
- Sähkönkäyttäjät ovat aktiivisia, myyjää vaihtaneiden osuus asiakkaista/vuosi	8,1	6,0	> 7,0	> 7,0	> 7,0	> 7,0	> 7,0	> 7,0
Suomi täyttää EU:n vuodelle 2020 asettamat tavoitteet vähentää päästöjä, lisätä uusiutuvan energian käyttöä ja parantaa energiatehokkuutta								
- Biopolttoaineiden osuus liikenteessä (%): (jätteistä, sivutuotteista, lignoselluloosasta tai ei-ruokapohjaisesta selluloosasta tehdyt bio-polttoaineet lasketaan tuplana)	...	...	6,0	6,0	6,0	6,0	8,0	10,0
- Uusiutuvan energian käytön %-osuus loppukulutuksesta	30,5	30,4	30,4	30,5	31	32	33	33
Energian loppukulutus jaettuna bruttokansantuotteella on laskeva (TJ/BKT milj. euroa)	7,76	8,01	las-keva	las-keva	las-keva	las-keva	las-keva	las-keva

Keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

- Laaditaan (-2012) energia- ja ilmastopoliittinen strategia, annetaan strategia selontekona (2013) eduskunnalle ja toimeenpannaan (2013-) strategiaa järjestelmällisesti. Arvioidaan strategian laadinnan yhteydessä edellisen strategian tuloksellisuus. Päivitetään strategia (2015-).
- Laaditaan (2013) energia- ja ilmastopoliittinen tiekartta vuoteen 2050.
- Pannaan toimeen kansallisesti EU:n päästökaupan kauden 2013-2020 edellyttämät toimet kuten vuonna 2012 tai sen jälkeen annettua EU-säädösten täytäntöönpanoa koskevan lainsäädännön ja muiden toimien valmistelemisen, päästöoikeuksien myöntäminen noin 500 laitokselle (jos kesken 2013). Osallistutaan (2013-2016) päästökaupan EU-tason toimeenpanoa koskeviin neuvotteluihin.
- Valmistellaan (2013) energia- ja ilmastopoliittisen strategian mukaisesti mahdollinen valtion ilmastopoliittikan joustomekanismien hankintaohjelma vuoden

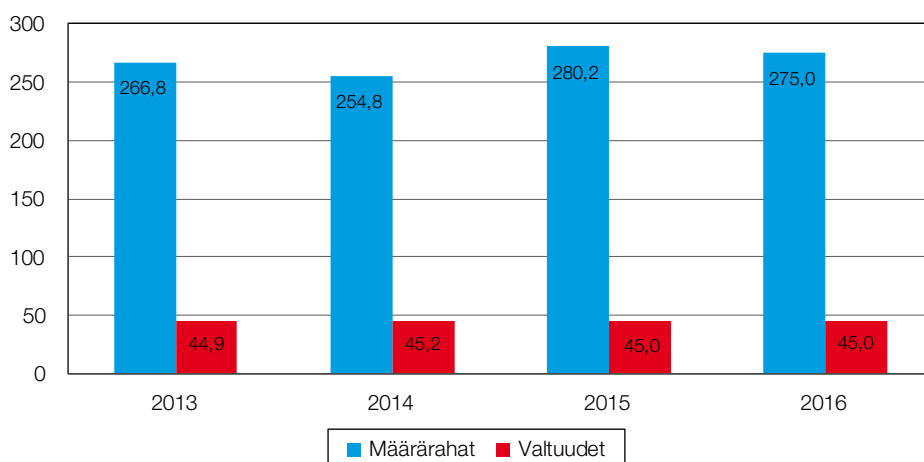
2012 jälkeiselle ajalle varmistamaan ei-päästökauppasektorin päästövähennystavoitteiden täyttäminen.

- Laaditaan julkisen sektorin energiatehokkuutta koskeva laki (2013).
- Laaditaan väliarvio EU:n yhteisen energiatehokkuustavoitteen toteutumisesta Suomessa ja sen saavuttamisen edellyttämistä mahdollisista lisätoimista (2013). Tässä yhteydessä arvioidaan myös energiatehokkuussopimusjärjestelmä ja päätetään sen vuosien 2014–2016 toiminnasta.
- Toimeenpannaan EY:n vuonna 2012 valmistuvan energiatehokkuusdirektiivin velvoitteet mm. mahdollisesti uuden laajan velvoitejärjestelmän luominen (2013–2014). Laaditaan kansallinen energiatehokkuussuunnitelma komissiolle (2014).
- Uusiutuvan energian velvoitteen täyttämiseksi tarvittavia toimenpiteitä vahvistetaan, jos vuoden 2012 loppuun mennessä laadittavassa toimivuus- ja vaikuttavuusarviossa ilmenee, etteivät jo tehdyt ja päätetyt toimenpiteet riitä. Tehostetaan ja/tai laajennetaan syöttötariffijärjestelmää (esim. tuulivoiman laajennus) (2014).
- Valmistellaan (2013–2015) neljä ydinlaitoslupaa (ydinvoimalaitoksen käyttö lupa, korkea-aktiivisen ydinjätteen loppusijoituslaitoksen rakentamislupa, kahden uuden ydinvoimalaitoksen rakentamislupa).
- Toimeenpannaan työ- ja elinkeinoministeriön asettaman kansallisen ydinenergia-alan Osaamistyöryhmän suositusten mukaisia toimenpiteitä (2013–2016) muun muassa valmistelemalla kansallinen ydinturvallisuustutkimuksen strategia (2013).
- Vaikutetaan siihen, että energiapoliittiset linjaukset toteutuvat hallitusohjelman mukaisesti teknologia- ja innovaatiotoiminnassa sekä alueellisessa toiminnassa (2013–2016).
- Siirretään (2013) energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian edistämistoimiin liittyvät tehtävät Energiamarkkinavirastoon, joka laajennetaan Energiavirastoksi.
- Siirretään (2013) energiatukien käsittely kokonaisuudessaan keskusvirastotalle (erikoistuva ELY-keskus tai Tekes/erikoistuva ELY-keskus).
- Lisäksi:
 - Kehitetään muun muassa Valtion ydinjätehuoltorahaston tutkimusrahoituksella ja käynnistymässä olevan VTT:n ydinturvallisuuden talo -hankkeen yhteydessä ydinenergia-alan osaamis pohjaa ja tutkimusinfrastruktuuria siten, että varmistetaan ydinenergiaohjelman turvallisessa toteutamisessa vaadittava pitkäjänteinen osaaminen ja tutkimustoiminta.
 - Huolehditaan Suomen kannoista päätettäessä ja EU-vaikuttamisessa, että energiaintensiivisen teollisuuden kilpailukyky ja kansantaloudelliset vaikutukset otetaan huomioon EU:n ilmastopolitiikassa.
 - Energiapolitiikan valmistelussa tavoitellaan monipuolista energiataloutta, korkeaa energian toimitusvarmuutta ja hyvin toimivia energia-

markkinoita Suomen energiatalous pysyy monipuolisena, energian toimitusvarmuus säilyy korkeana ja energiamarkkinat toimivat hyvin ((2013-2016).2016).

- Edistetään hallitusohjelmassa linjatulla tavalla yhtenäisten eurooppalaisten energiamarkkinoiden syntymistä ja energiamarkkinoiden toimivuutta sekä parannetaan toimitusvarmuutta hallitusohjelmassa linjatulla tavalla (2013-2016).

Arvio politiikkalohkon määrärahoista ja valtuuksista vuosina 2013–2016 (milj. euroa)

Toimintaa ohjaavat keskeiset substanssistrategiat/toimintalinjaukset

- Energia- ja ilmastopoliittinen strategia (valmistuu 2012) ja sitä edeltävä voimassaoleva strategia¹⁴
- Valtioneuvoston periaatepäätös energiatehokkuustoimenpiteistä¹⁵
- Uusiutuvan energian velvoitepaketti¹⁶
- Työ- ja elinkeinoministeriön asettaman kansallisen ydinenergia-alan osaamistyöryhmän raportti (valmistuu 2012).

¹⁴ <http://www.tem.fi/index.phtml?s=2542>

¹⁵ http://www.tem.fi/files/26023/ETT-periaatepaatos_-_040210.pdf

¹⁶ http://www.tem.fi/files/26643/UE_lo_velvoitepaketti_Kesaranta_200410.pdf

4.6 Kotouttaminen

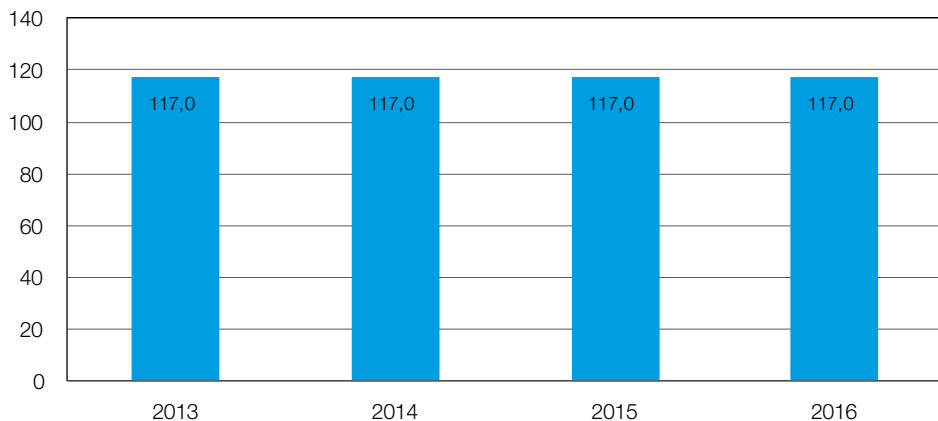
Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	2009 tot	2010 tot	2011 arvio	2012 arvio	2013 arvio	2014 arvio	2015 arvio	2016 arvio
Kansainvälistä suojelua saaneiden kuntaan sijoittuminen varmistetaan								
- Kuntaan osoittamissopimuksia 750 kiintiöpakolaiselle	-	-	-	750	750	750	750	750
- Kuntaan osoittamissopimuksia oleskeluluvan saaneille turvapaikanhakijoille	-	-	-	950	1 250	1 250	1 250	1 250
Kotoutumislain toimeenpano TE-toimistoissa ja kunnissa etenee								
- Kotoutumislain mukaisten kuntien kotouttamisohjelmien (lkm)	-	-	-	100	120	150	kaikki	kaikki
Kotouttamisen osaaminen viranomaisissa vahvistuu								
- Informaatio-ohjausjärjestelmä kattaa TE-hallinnon palvelut	-	-	-		x			
- Informaatio-ohjausjärjestelmä kattaa peruspalvelut	-	-	-			x		
Toimiva vuorovaikutus, hyvät etniset suhteet								
- Early warning -mallintaminen	-	-	-	x				
- Early warning -mallien käyttöön-otto kunnissa (lkm)	-	-	-		20	30	50	kaikki

Keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

- Kotouttamiselle luodaan (2015) rakenteet ja varmistetaan rahoitus kaikkien maahanmuuttajien kotoutumispalveluille, mukaan lukien työvoimaperusteisesti maahan muuttaneille.
- Maahanmuuttajille luodaan (2011-2015) eheä, systemaattinen, alkuvaiheeseen painottuva ohjauksen ja neuvonnan, osaamisen kartoittamisen, sekä vaikuttavan kotoutumiskoulutuksen ja -palveluiden kokonaisuus.
- Kehitetään pääkaupunkiseudun aiesopimusmenettelyä siten, että mahdollistetaan maahanmuuttajien nopea ohjautuminen koulutukseen ja työmarkkinoille.
- Kotouttamisen yhteistyöryhmän ja kotoutus- ja maahanmuuttopoliittisen ministerityöryhmän valmistelun pohjalta vahvistetaan valtion kotouttamisohjelma (2012), joka toimeenpannaan ja seurataan (2012-2015).
- Valmistellaan kotouttamislain edellyttämä kotouttamisselonteko vuoden 2013 loppuun mennessä.

- Tehdään Osallisena Suomessa -kokeilun (2010–2013) perusteella taloudelliset, toiminnalliset ja lainsäädännölliset (tarvittaessa v. 2014) päätökset kotoutumiskoulutuksen kehittämiseksi.
- Maahanmuuttajien tarpeet otetaan huomioon kehitettäessä työvoima- ja yrittäjäyyspalveluita ja -toimenpiteitä.
- Työvoimahallinnon neuvontapalveluja kehitetään muun muassa nuorten yhteiskuntatakuuhankkeessa (2013–) tukemaan maahanmuuttajanuorten polkua työelämään.
- Jokaisen, myös oppivelvollisuusiän ylittäneen, oikeus perusopetukseen, mukaan lukien luku- ja kirjoitustaidon opetus, turvataan uudistamalla lainsäädäntö ja luomalla rahoitusmalli (2015).
- Kunnille osoitettavien laskennallisten korvausten taso nostetaan (2012–2015) vastaamaan kustannuskehitystä.
- Kotouttamispolitiikan toimeenpanon edistämiseksi ja vaikuttavuuden lisäämiseksi informaatio-ohjaukselle luodaan (2014) verkostoyhteistyöhön perustuva ohjauksen malli, jossa ensisijaisina yhteistyökumppaneina ovat eri hallinnon alat, tutkimusyhteisö, sektoritutkimuslaitokset, kuntakenttä sekä kotouttamistyötä tekevät järjestöt.

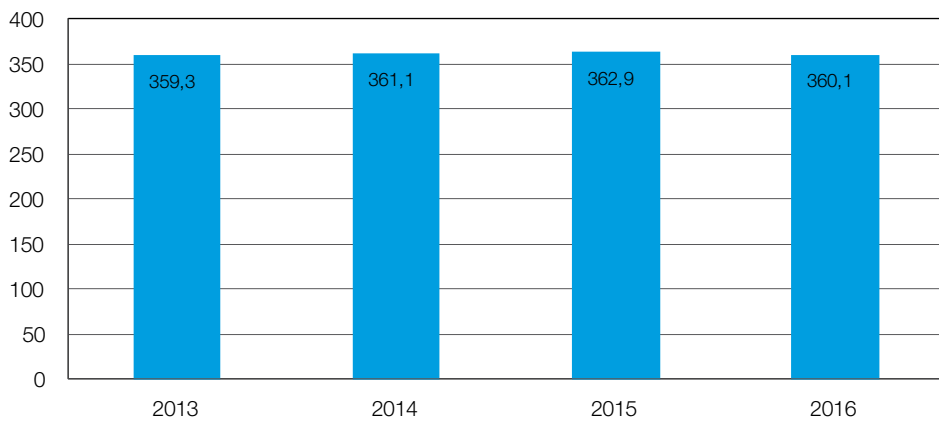
Arvio politiikkalohkon määrärahoista ja valtuuksista vuosina 2013–2016 (milj. euroa)

4.7 Hallinto

ELY-keskusten yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuoteen 2015	
Alueiden elinvoimaisuus	Valtakunnallinen tavoite 2015
Työllisyysaste vähintään (%)	72
Työttömyysaste enintään (%)	5
Väestötiheydeltään vähintään 20 as/ha alueilla asuvan väestön osuus kaupunkiseudun (pl. haja-asutusalueet) väestöstä vähintään (%)	66,5
asemakaava-alueelle rakennettujen asuinhuoneistojen osuus koko laajemmalle kaupunkiseudulle rakennetuista huoneistoista vähintään (%)	89
Vilkkaasti liikennöityjen teiden kunto (huonokuntoisen tieverkon %-osuus enintään)	4,2
Kaatopaikalle sijoitetun biohajoavan yhdyskuntajätteen määrä enintään (1000 t/v)	425
Luonnonsuojelualueiden määrä vähintään (1 000 ha)	3 075
Jokivesien tila, hyvässä tilassa olevien %-osuus jokipituudesta vähintään	67
Järvivesien tila, hyvässä tilassa olevien %-osuus järvipinta-alasta vähintään	93
Merivesien tila, hyvässä tilassa olevien %-osuus rannikoiden pinta-alasta vähintään	44
Maatalouden tyypitase enintään (kg/ha)	46
Maatalouden fosforitase enintään (kg/ha)	5
Elinkeinoelämän menestystekijät	
Elinkeinoelämän tyytyväisyys kuljetusten toimivuuteen vähintään (asteikko 1-5)	3,97
Kasvuyritysten määrä vähintään	1 200
Yritysten t&k-menot suhteutettuna väestön määrään vähintään (indeksi, 1999 = 100)	209
Tavaroiden kokonaisvienti maakunnittain vähintään (indeksi, 2005 = 100)	bkt-kasvun suuruisen (2,4% vuosina 2013–2015)
Uusien yritysten määrä vähintään	10 000
Rekrytointiongelmia kokeneiden toimipaikkojen osuus enintään (%)	30
Väestön hyvinvointi	
Tienkäyttäjien tyytyväisyys tieverkon tilaan vähintään (asteikko 1-5)	3,41
Henkilövahinkoihin johtaneiden onnettomuuksien määrä enintään (lkm)	2 797
Säädösten vaatimukset täyttävien elintarvikeketjun toimijoiden osuus vähintään (%)	95
Alle 25-vuotiaiden työttömyysaste enintään (%)	10
Ulkomaalaisten työttömyysaste enintään (%)	12,8
Pakolaisten toteutuneet kuntasijoituspaikat vähintään (lkm)	1 700

Arvio politiikkalohkon määrärahoista vuosina 2013–2016 (milj. euroa)

5 TEM-konsernin yhteisten toimintojen kehittäminen suunnittelukaudella

5.1 eTEM 2.0

eTEM2.0 on TEM konsernin monivuotinen sähköisen hallinnon toimenpideohjelma, jonka tavoitteena on palveluiden ja järjestelmien yhteentoimivuuden, palveluiden laadun sekä toiminnan tehokkuuden ja vaikuttavuuden parantaminen. Tavoitteena on luoda toimintamalli, jolla varmistetaan että kehittäminen on suunnitelmallista ja horisontaalisesti koordinoitua.

Synergioiden hyödyntämiseen pyritään vahvistamalla suunnittelua ja koordinoitua päätöksentekoa. Tavoitteena on, että kaikki kehityshankkeet noudattavat yhdenmukaista hankehallinta- ja arviointimallia ja niihin sovelletaan yhteistä arkkitehtuurisuunnittelua.

eTEM2.0 -toimenpideohjelmaan kuuluu viisi hankekokonaisuutta ja neljä horisontaalista painopistettä. Hankekokonaisuudet ovat: yritysasiakaspalvelut, henkilöasiakaspalvelut, ELY-keskusten palvelut (eELY), perusrekistereihin liittyvät palvelut (ePRH) sekä rakennerahastot. Horisontaaliset painopisteet ovat asiakkuus & palvelut ja palvelukanavat, arkkitehtuurit, kyvykkyydet ja osaaminen sekä johtaminen ja johtamistieto.

Yritysasiakaspalvelut

Yritysten toimintaympäristön kehittämiseksi jatketaan hajallaan olevien ja siiloutuneiden julkisten yrityspalveluiden järjestämistä asiakaslähtöisemmäksi palvelukokonaisuudeksi Yritys-Suomi -brändin alle.

Yritys-Suomi -palvelut ovat yritysten perustajien ja yritysten käytössä monikanavaisesti yritysasiakkuusstrategian mukaisesti. Tavoitteena on optimoida kanavien käyttö siten, että asiakkaat ohjataan tiedonhaussa ja rutiiniluontoisissa asioissa käyttämään yhä enemmän verkko- ja puhelinpalvelua. Yritys-Suomi -verkkopalvelu rakennetaan (2011-2015) julkisen hallinnon yritysasioinnin kanavaksi.

SADe-ohjelman rahoituksella rakennettavien (2010-2015) poikkihallinnollisten sähköisten palvelukokonaisuuksien (yrityksen perustajalle ja työnantajille) lisäksi rakennetaan palvelukokonaisuudet kansainvälistyville ja innovaatiopalveluja käyttäville yrityksille vuoden 2015 loppuun mennessä.

Yritys-Suomi -palvelualustan ja em. poikkihallinnollisten sähköisten palvelukokonaisuuksien yhteiset kokonaiskustannukset ovat noin 13 miljoonaa euroa vuosina 2011-2015 ja ne toteutetaan SADe- ja rajatuilta osin ESR-rahoituksella. Yritys-Suomi -palvelualustaan liitettävien TEM-konsernin toimijoiden sähköisten

palveluiden kehittämiskustannukset rahoitetaan TEM-konsernin toimijoiden rahoituksella.

Henkilöasiakaspalvelut

Osana ”Uusi TE-toimisto 2015” -muutoshanketta, jatketaan Sähköisten työvoimapalvelujen kehittämisohjelmaa (2011-2015). Kehittämisohjelma on kokonaisuus, jossa tavoitteena on prosessien tehostaminen ja uusien sähköisten palvelujen kehittäminen kansalaisille, yrityksille, hallinnon ja yhteistyöverkoston toimijoille. Tavoitteena on, että verkkopalvelut mahdollistavat virtuaalisen TE-toimiston vuonna 2015, jolloin määritellyille henkilö- ja yritysasiakkaille on tarjolla palvelutarpeet täysin kattavat sähköiset verkkopalvelut työvoimapalveluasioiden hoitamiseksi.

Käynnistetään TE-toimiston URA-asiakaspalvelu järjestelmän uudistaminen. Esi-selvitys valmistuu vuoden 2012 alussa, hankesuunnitelma ja tarkennettu kustannus-arvio vuoden 2012 aikana. Tavoitteena on, että uudistamisen ensiaskeleet voidaan ottaa vuoden 2012 lopulla.

ELY-keskusten palvelut

ELY-keskukset ovat monitoimijakokonaisuus, jonka palveluiden ja toiminnan uudelleen järjestely vaatii merkittäviä investointeja. eELYn tavoitteena on toiminnan ja palveluiden kehittäminen ja tehostaminen sekä tuottavuuden lisääminen. Tavoitteena on tunnistaa ja toteuttaa tuottavimmat ratkaisut ja toimintamallit sekä purkaa päällekkäiset toiminnot ja järjestelmät.

ePRH

ePRH strategisena tavoitteena on, että PRH:n ylläpitämät yritys- ja yhteisötiedot ovat koko yhteiskunnan tehokkaassa käytössä.

- ePRH kehitysohjelma ja etenemissuunnitelma valmistuu (2012); YTJ SA osakeyhtiön perustaminen siirtyy tuotantoon (2012); Tavaramerkkien ja mallioikeuksien eFiling kehitystyö käynnistyy (2012); Rooli- ja valtuutustietopalvelun organisointi ratkaistu (2012); Novus-hanke tuotantoon (2013); YTJ SA elinkeinoharjoittajien osio tuotantoon (2013); ePRH:n puuttuvien osien rakentaminen (2013-2016).

Rakennerahastojen sähköiset palvelut

- Ohjelmakauden 2014-2020 rakennerahastojen sähköisten palveluiden ratkaisujen kartoitus, määrittely, suunnittelu, kilpailutus (2011-2012).
- Ohjelmakauden 2014-2020 palveluiden toteutus, tavoitteen mukaan valmiina 2013 loppuvuodesta ainakin siinä valmiusasteessa, että ohjelmakauden toiminta voi alkaa heti 2014 alussa (2012-2013).
- Ohjelmakauden 2014-2020 sähköisten palveluiden kehittävä ylläpito ja tämän jälkeen tietojen säilytys vähintään komission edellyttämän ajan mukaisesti (2014-2022).

Asiakkuus, palvelut ja palvelukanavat

Tavoitteena on toteuttaa palvelustrategian, henkilöasiakkuusstrategian, yritysasiakkuusstrategian sekä TE-toimistojen monikanavastrategian linjauksia luomalla yhteisiä palvelumalleja ja palveluratkaisuja (2013–2016).

Tavoitteena on hallinnonalan osin pirstaloituneen palvelutarjonnan kokoaminen asiakaslähtöisemmäksi, tuottavammaksi ja tehokkaammaksi sekä sähköisten kanalien hyödyntäminen, kehittäminen ja asiakkaiden ohjaaminen palvelutuotannon kannalta optimaalisiin kanaviin.

Arkkitehtuuri

Kokonaisarkkitehtuuritoiminto (KA) käynnistetään TEM hallinnonalan organisaatioissa tietohallintolain (643/2011) mukaisesti vuoden 2012 aikana. Kokonaisarkkitehtuuri on toiminnan suunnittelu- ja kehittämismalli, jonka avulla varmistetaan syntyvien ratkaisujen ja tuotosten yhteentoimivuus. Yli organisaatio- ja hallinnonalarajojen menevä yhteentoimivuus on edellytys palveluiden laadun ja toiminnan tehokkuuden lisäämiselle.

Panostetaan (2013–2016) erityisesti keskitettyyn toiminto- ja tietoarkkitehtuurisuunnitteluun. Tekninen arkkitehtuurisuunnittelu on pääosin hankkeiden vastuulla.

Osaaminen ja kyvykkyydet

Tarvittavan muutoksen aikaansaaminen edellyttää ymmärrystä eGovernmentin ja tietoyhteiskunnan mahdollisuuksista. Muutos edellyttää myös johdon kykyä tehdä toimintojen ja palvelujen kehittämisen osalta sellaiset linjausvalinnat, joissa ICT:n mahdollisuudet ovat parhaimmillaan ja antavat suurimman hyödyn. Edellytyksenä on myös hallinnonalan tietohallintojen muutos johdon ja toiminnan kehittäjien kuppaniksi. Laajat kehityshankkeet edellyttävät, että hallinnonalan projekti-toimistojen osaamista vahvistetaan projektien johtamisessa ja toteuttamisessa sekä arkkitehtuuriosaamisessa.

Johtaminen ja johtamistieto

Konsernin tiedon tulee olla yhteiskäyttöistä ja toimijoilla tulee olla helposti käytettävissä valmistelun, päätöksenteon ja johtamisen kannalta keskeinen tieto. Tavoitteena on että hallinnonalan käytössä oleva tieto palvelee jatkossa entistä tehokkaammin hallinnonalan kehittämistä ja ohjausta.

Käynnistetään kehityshanke, jonka tuloksena syntyy jatkuva toiminta johtamistiedon tuottamiseksi, jakamiseksi ja hyödyntämiseksi ja toteutetaan hallinnonalan KIEKU käyttöönottojen koordinointi (2013–2016).

Arvio eTEM2.0 sekä asiakkuuksien ja palvelutoiminnan kehittämiskustannuksista 2013–2016 (milj. euroa)

	2013	2014	2015	2016
Asiakkuudet ja palvelutoiminnan ohjaus	1	2	2	2
Yritysassiakaspalvelut	2	2	2	2
Henkilöasiakaspalvelut (URA-järjestelmän uudistaminen)	3	3	2,5	1
ELY-keskusten palvelut	1,2	2	3,5	2
ePRH	5,6	4	4	4,2
Asiakkuus, palvelut ja palvelukanavat	0,2	0,3	0,15	0,1
Arkkitehtuuri	0,25	0,25	0,25	0,25
Osaaminen ja kyvykkyudet	0,03	0,03	0,03	0,03
Johtaminen ja johtamistieto	0,8	0,5	0,3	0,3
Rakennerahastojärjestelmä (tarkentuu myöhemmin)	...	...	...	...
Yhteensä	14,08	14,08	14,73	11,88

5.2 Asiakkuudet ja palvelutoiminta

Työ- ja elinkeinoministeriö on laatinut asiakkuus- ja palvelustrategiat linjaamaan ohjelma- ja palvelukokonaisuuksien kehittämistä TEM-konsernissa.

Asiakkuus- ja palvelustrategian linjausten pohjalta toimeenpannaan myös hallitusohjelmaan kirjattu TEM-konsernin hallinnonalan rajat ylittävä hanke koota julkiset ja julkisesti rahoitetut yrityspalvelut ja yritysten viranomaisasiointi yhden luukun periaatteella toimivaksi kokonaisuudeksi.

TEM on käynnistänyt asiakkuus- ja palvelustrategialinjausten mukaisen kehitystyön ohjelma- ja projektimuotoisella rahoituksella muutamissa yritys- ja henkilöasiakkaille suunnatuissa palveluissa ja palvelukokonaisuuksissa. Vuoden 2015 loppuun mennessä toteutetaan em. hankkeissa määritellyt yritys- ja työnantajapalvelut sekä palvelukokonaisuuksien kehitystyö ja rakentaminen yhden luukun periaatteella sähköiseen ympäristöön¹⁷ sekä rajapintojen määrittely sähköisiin asiointipalveluihin.

Laaja kirjo palvelutarjonnasta jää em. kokonaisuuden ulkopuolelle. Lisäksi varsinaiset sähköiset palvelut ja niiden taustajärjestelmät tulee kunkin palvelut omistavan tahon tuottaa erillisellä rahoituksella. Tämä kehitysvaihe rahoitetaan osana TEM-konsernin yhteistä eTEM-ohjelmaa, joka kattaa hallinnonalan sisällä viisi laajaa hankekokonaisuutta ja neljä horisontaalista painopistettä.

¹⁷ www.yrityssuomi.fi

5.3 Tiedonhallinta

Tiedonhallinnan merkitys on kasvanut tietomäärän ja tiedon nopean muuttumisen kasvaessa. Tiedonhallinnalla tuetaan ministeriön ja hallinnonalan toimintaa ja johtamista. Tiedon systemaattinen ja strateginen käyttö suunnittelussa, valmistelussa ja päätöksenteossa parantaa tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta. Laaditaan ministeriön tiedonhallintastrategia/suunnitelma.

Tiedonhallinnalla varmistetaan, että asioiden valmisteluun ja päätöksentekoon tarvittava tieto on saatavilla tilastoista ja tietojärjestelmistä. TEM-konsernissa tämä tarkoittaa sekä yhteisten tietovarantojen avaamista mahdollisuuksien mukaan hallinnonalan virkailijoiden käyttöön että järjestelmien teknisen yhteensopivuuden lisäämistä. Tietoturva huomioiden pyritään ministeriön tietojärjestelmien tietoja, joilla on laajempaa yhteiskunnallista merkitystä ja kiinnostusta, avaamaan myös tutkijoille ja kansalaisille

Toiseksi tiedonhallinnan tarkoituksena on lisätä asiantuntijan ja päätöksentekijän tietämystä tarkasteltavasta ilmiöstä. Tiedon on oltava sen käyttäjälle ymmärrettävässä muodossa. Käsitteiden selkeys ja visualisointi ovat keinoja tukea ymmärrettävyyttä. Tiedonhallinnan kannalta tämä merkitsee sanastojen, ontologioiden ja muiden metatietojen yhteensovittamista, millä tuetaan eri muodossa olevan tiedon löydettävyyttä, sekä tiedon jalostamista tiedon käyttäjän näkökulmasta mielekkäseen muotoon.

Kolmanneksi tiedonhallinnalla voidaan vaikuttaa toimintaan, muuttaa sitä. Tiedon analysointi, tietojen yhdistely, tiedon arvoketjujen ymmärtäminen ja ennakointi ovat tiedonhallinnan keinoja tukea toiminnan muutosta.

5.4 Tutkimus- ja selvitystoiminta

Työ- ja elinkeinoministeriön tutkimus- ja selvitystoiminnan kehittämisen lähtökohtana on tutkimusstrategia (2009) ja siihen liittyvät ministeriön johdon linjaukset. Ne korostavat ministeriön tutkimus- ja selvitystoiminnan strategianmukaisuutta, yhteistyötä yli organisaatiorajojen sekä toiminnan merkitystä päätöksenteon tukena. Lisäksi suunnittelukaudella korostuu erityisesti politiikan arvioinnin sekä toimintaympäristön ennakkoinnin kehittäminen.

Hyödyntämisenäkökulman korostaminen nostaa esiin kysymyksen siitä, miten hallinnonalalla ja laajemminkin eri tahoilla tehtävää tutkimusta voidaan hyödyntää ministeriön päätöksenteossa. Tähän liittyen ministeriö pyrkii tiivistämään hallinnonalan tutkimus- ja selvitystoiminnan vuorovaikutusta ja kehittämistä muun muassa yhteisten tutkimuspäivien yms. järjestelyjen avulla

6 Lainsäädäntösuunnitelma

Lainsäädäntöhanke (S=Suppea hanke, L=Laaja hanke)	2012 keväät	2012 syksy	2013	2014	Dir. täyt. pano/ kv.
HE alueiden kehittämisestä annetun lain ja rakennerahastolain muuttamisesta (S)	►				
HE Euroopan unionin yhteisten päästöoikeuksien huutokauppapaikkojen ja yhteisen huutokauppataarkkailijan yhteisiä hankintamenettelyjä koskevien sopimusten hyväksymiseksi sekä laeiksi niiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (S)	►				
HE sähkö- ja maakaasumarkkinoita koskevan lainsäädännön muuttamisesta (L)	►				(d)
HE laiksi valtion vientitakuista annetun lain muuttamisesta (S)	►				
HE eduskunnalle laiksi tilaajavastuulain muuttamisesta rakennusallalla (S)	►				
HE ILO:n erityistä koskevan yleissopimuksen ratifioimiseksi	►				(kv)
HE yhdenvertaisuuslainsäädännön kokonaisuudistukseksi (L)	►				
HE laeiksi kaupparekisterilain, patenti- ja rekisterihallituksesta annetun lain 5 §:n ja patenti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä annetun lain 3 §:n muuttamisesta (S)	►				
HE laiksi biopolttoaineiden ja bionesteiden kestävydestä sekä laiksi biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta ja laiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta (L)		►			(d)
HE laiksi bionesteiden käytön edistämisestä (S)		►			(d)
HE laiksi uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain muuttamisesta		►			
(HE) Metsähakkeen tuotantotuen laskentaperusteen muuttaminen (S)		►			
(HE) Kivihiilen korvaus (S)		►			(d)
(HE) Merituulivoiman demohanke (S)			►		(d)
(HE) Uusiutuvan energian ohjausjärjestelmien tehostaminen (S)				►	
(HE) Uusiutuvan energian ohjausjärjestelmien täydentäminen (S)				►	(d)
HE päästökauppalaan muuttamisesta (S)		►			
HE laiksi Energiamarkkinaviraston muuttamisesta Energiavirastoksi (S)		►			
HE laiksi Kioton mekanismien käytöstä annetun lain muuttamisesta (S)		►			(d)
HE laiksi valtion takuista perusraaka-ainehuollon turvaamiseksi annetun lain muuttamisesta (S)		►			
HE laiksi valtion erityisrahoitusyhtiön luotto-, takaus- ja pääomasijoitustoiminnasta annetun lain muuttamisesta		►			
HE opintovapaalaiksi (L)		►			
HE laiksi siviilipalveluslain muuttamisesta (S)		►			
HE ILO:n kotityötä koskevasta yleissopimuksesta ja sen ratifiointiedellyksistä tiedottaminen		►			(kv)
HE laiksi teollisoikeusasiemiestistä (S)		►			
HE laiksi kirjanpitolain muuttamisesta (S)		►			(d)
HE laiksi kiinteistönvälitysliikkeistä ja vuokrahuoneiston välitysliikkeistä annetun lain muuttamisesta (S)		►			
HE laiksi valmismatkaliikkeistä annetun lain muuttamisesta (S)		►			(d)
HE laiksi tavaramerkkilain muuttamisesta (S)		►			

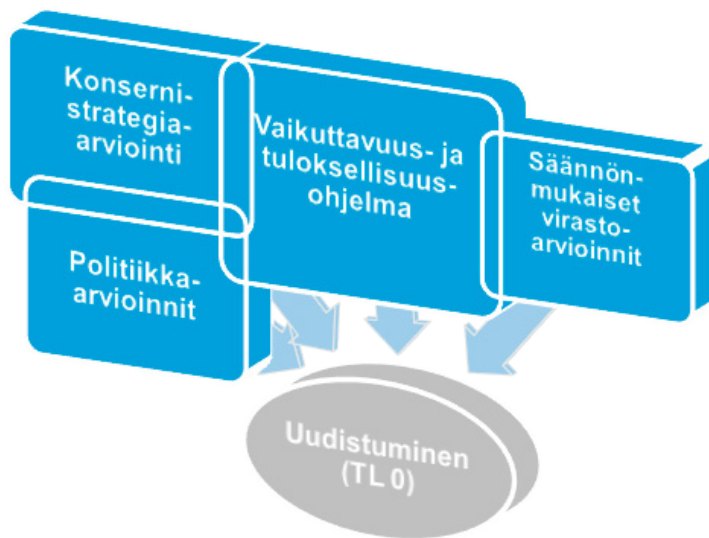
HE laiksi huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain muuttamisesta (S)	►	
HE laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (L)	►	
HE laeiksi työttömyysturvalain ja julkisesta työvoimapaalvelusta annetun lain muuttamisesta (L)	►	
HE laeiksi palkkaturvalain ja merimiesten palkkaturvalain muuttamisesta (S)	►	
HE laeiksi alueiden kehittämislain ja rakennerahastolain uudistamiseksi (L)	►	
HE laiksi eräiden työ ja elinkeinoministeriön ohjelmien ja hankkeiden rahoittamisesta annetun lain muuttamisesta (L)	►	
HE ydinenergialainsäädännön tarkistamisesta	►	(d)
HE energiatehokkuusdirektiivin edellyttämäksi lainsäädännöksi	►	(d)
HE laiksi ulkoavaruuteen lähetettyjen esineiden rekisteröimistä koskeva yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (S)	►	(kv)
HE laiksi kansallista ja alueellista innovaatiopolitiikkaa yhteen sovittavasta uudesta ohjelmavälineestä 2014	►	
HE yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluita (SGEI) koskevaksi menettelytapalaiksi	►	(d)
HE kosmetikkavaltavontalaiksi (S)	►	(d)
HE laiksi kirjanpitolain muuttamisesta (L)	►	(d)
HE laiksi patenttilain muuttamisesta	►	(d)
HE laiksi perintätoiminnan luvanvaraisuudesta annetun lain muuttamisesta (S)	►	(d)
HE laeiksi elinkeinotoiminnasta ja arvonnäköavero kateispalautustoi- minnasta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi (L)	►	
(HE) Sosiaalisia yrityksiä koskeva lainsäädäntöhanke	►	
(HE) Tiedonsaantioikeuksiin liittyvä lainsäädäntöhanke	►	
HE laiki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annetun lain muuttamisesta (L)	►	
Tuotedirektiivien yhdenmukaistaminen (L)	►	(d)
HE akkreditointilaiksi	►	(d)
HE laiksi markkinavalvonnasta	►	(d)
HE sähköturvallisuuslain muuttamisesta	►	(d)
HE painelaitelain muuttamisesta	►	(d)
HE mittauslaitelain muuttamisesta	►	(d)
HE vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta	►	(d)
HE vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta (L)	►	(d)
HE laeiksi julkisista hankinnoista annetun lain muuttamisesta ja vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annetun lain muuttamisesta (L)	►	(d)
HE laiksi tilintarkastuslain muuttamisesta (1) (L)	►	(d)
HE laiksi tilintarkastuslain muuttamisesta (2) (L)	►	
HE kaupparekisterilain muuttamisesta	►	(d)
HE laiksi kiinteistönvälitysluokkeista ja vuokrahuoneiston välitysluokkeista annetun lain muuttamisesta (S)	►	
HE uudeksi tavaramerkkilain (L)	►	(d)
(HE) työvoiman palvelukeskuksiin liittyvä lainsäädäntöhanke (L)	►	
HE kotoutumislain 9 luvun Osallisuutta Suomessa -hankkeeseen liittyväksi lainsäädännöksi (L)	►	

7 Arviointisuunnitelma

Kehyskaudella suunnitellaan toteutettavaksi tarpeellisia konsernistrategian, politiikkalohkojen sekä virastojen arviointeja taloudellisten reunaehtojen mahdollistamassa laajuudessa. Konsernistrategian sekä politiikkalohkojen arvioinnit toteutetaan hallituskauden lopulla. Työ- ja elinkeinoministeriö pyrkii lisäksi arvioimaan määrääjain säännönmukaisesti ulkopuolisen tahon toimesta konsernin yksiköt erityisesti niiden vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden toteamiseksi ja parantamiseksi. Erityinen huomio kehyskauden arvioinneissa on niiden fokuksen suuntaaminen hallitusohjelman mukaisen vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmaan edellyttämään tarkasteluun. Ohjelman sisältö tulee tarkentumaan kevään 2012 kuluessa.

Arvioinneista johdetuilla toimenpiteillä pyritään aikaansaamaan konsernistrategian tavoitelinjauksen mukaista uudistumista. Arvioinnit rahoitetaan eri lähteistä mm. tuottavuusrahasta, tutkimus- ja selvitysrahoista sekä virastojen tai ministeriön toimintamenoista.

Arviointisuunnitelman kehikko

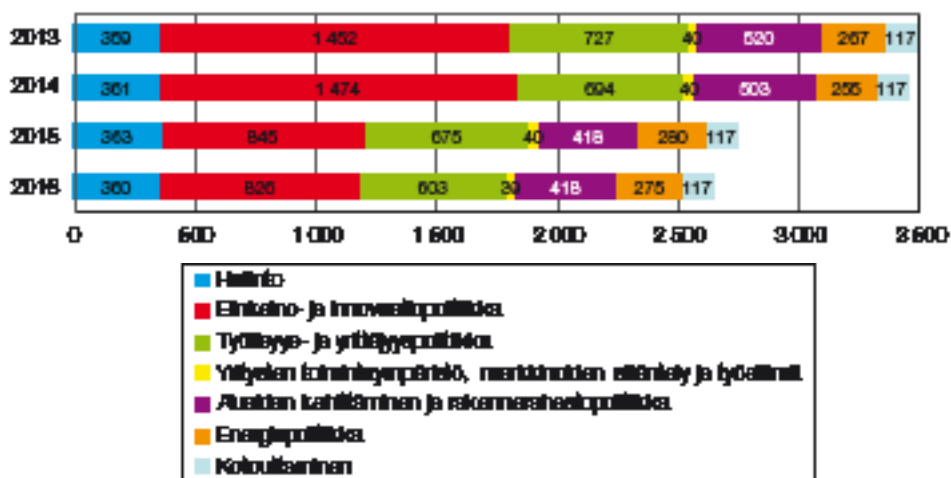
Laitosarvioinnit	Arviointitarve kehyskaudella
Finnvera Oyj	Laitosarviointi (2012)
TESI Oy	Laitosarviointi (2012)
Tekes	Laitosarviointi (2012)
VTT	Yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden arviointi (2014)
Mikes	Laitosarviointi (2015). Selvitys laitoksen toiminnan vaikutusmekanismista yhteiskuntaan (panos-tuotos- suhde) (yliopistotutkimus, -2014).
Finpro ry	Laitosarviointi (2014)
MEK	Uuden strategian ja kevennetyn organisaation toimivuuden arviointi (2012–2013).
Keksintösäätiö	Tuoteväylä-palvelun arviointi (2012-)
Design Forum Finland	Arviointiraportti (2014)
TUKES	Laitosarviointi (2015)
HVK	Laitosarviointi / huoltovarmuusorganisaation arviointi (2012/2014)

Politiikka-arvioinnit	Arviointitarve kehyskaudella
Konserni	
Tavoitelinjausten vaikuttavuuden arviointi	2014
Elinkeino- ja innovaatiopolitiikka	
Yrityshautomot ja niiden rahoittamiseen kohdistuva tukipolitiikka (osana ELY-keskusten innovaatiotoimintaa tukevat palvelut alueilla)	Kehyskaudella
Koheesio- ja kilpailukykytoiminnan sekä osaamiskeskusohjelmien tuloksellisuus ja vaikuttavuus	2014
Alueelliset innovaatiopolitiikan toimijat	2012–
SHOK kokonaisarviointi	2012–
Vigo-yrityskiihdyttämöohjelma	2012–
Kysyntä- ja käyttäjälähtöinen innovaatiopolitiikka, toimenpideohjelma 2010–2013 arviointi	2013
Matkailustrategian 2020 toteutumisen väliarviointi	2015
Rakennerahastot ja alueiden kehittäminen	
Valtakunnalliset alueiden kehittämistavoitteet 2011–2015 päätöksen ja hallinnonalojen aluestrategioiden seuranta	2013 (väliarviointi) 2015 (loppuarviointi)
Aluekehittämisjärjestelmän kokonaisarviointi	2012–
EU:n rakennerahasto-ohjelmien arviointi (jatkuva arviointi osana ohjelmien toimeenpanoa)	Jatkuva
ELY-keskusten 2012–2015 strategian toimeenpanon seuranta ja arviointi	2015
Kaupunki-, maaseutu- ja saaristopolitiikan toimenpideohjelmien arviointi	2014–2015
Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka	
Ohjauspalvelujen laatu ja arviointimenetelmät	2012–
Työvoimakoulutuksen ja omaehtoisen koulutuksen seurantatutkimus	2012–2013
Muutosturvan arviointi ja kehittäminen	2012
Kuljetustuen arviointi	2012–2013
Työllisyysperusteisten investointien toimivuuden ja vaikuttavuuden arviointi	2012–2013
Yritystukien arviointi	2012–2013
Valtion ja pääkaupunkiseudun aiesopimuksen arviointi	2012–2013
Yritysten toimintaympäristö, markkinoiden sääntely ja työelämä	
Yritysten hallinnollisen taakan kansallisen toimintaohjelman seurantatutkimus	2013
Energiapolitiikka	
Energia- ja ilmastostrategian arviointi osana strategiapäivitystä	2012, 2015
Strategiset hankkeet	
Työvoimapolitiikan suunnittelu-, ohjaus- ja organisaatiomallin toimivuus	–2012
Strategisten hankkeiden (RTT, MSO, HYVÄ) arvoinnit	2012 (itsearviointi) 2014 (arviointi)

8 Resurssit

Työ- ja elinkeinoministeriön arvio vuosien 2013–2016 resursseiksi perustuu valtio-neuvoston 5.10.2011 tekemään vuosien 2012–2015 valtiontalouden kehyspäätökseen. Laskelmissa on huomioitu toimintaympäristön ja vuoden 2011 aikana kehys-pohjiin tulleet teknisluonteiset muutokset.

Arvio politiikkalohkojen resursseiksi vuosina 2013–2016 (milj. euroa)

Arvio henkilötötyövuosien jakautumisesta virastoittain 2013–2016 (htv)

	2013	2014	2015	2016
ELY-keskukset	3 714	3 573	3 412	3 412
TE-toimistot	3 479	3 357	3 225	3 225
Työ- ja elinkeinoministeriö	520	515	509	509
Kuluttajatutkimuskeskus	36	35	35	35
Patentti- ja rekisterihallitus	401	384	365	365
Kilpailuvirasto	76	76	76	66
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto	215	214	213	213
VTT	2 600	2 636	2 671	2 671
Tekes	290	290	290	290
Geologian tutkimuskeskus	596	575	554	554
Mittatekniikan keskus	73	73	73	73
Kuluttajavirasto	71	70	70	70
Energiamarkkinavirasto	56	56	56	56
Matkailun edistämiskeskus	30	30	30	30
Koulutus- ja kehittämiskeskus Salmia	15	15	15	15
Yhteensä	12 171	11 898	11 593	11 583

Tekijät Författare Authors		Julkaisuaika Publiceringstid Date	
Arbets- och näringsministeriet Enheten för koncernstyrning		Januari 2012	
		Toimeksiantaja(t) Uppdragsgivare Commissioned by	
		Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy	
		Toimielimen asettamispäivä Organets tillsättningsdatum Date of appointment	
Julkaisun nimi Titel Title			
Arbets- och näringsministeriets verksamhets- och ekonomiplan för 2013–2016			
Tiivistelmä Referat Abstract			
Verksamhets- och ekonomiplanen för 2013–2016 är en central handling i Arbets- och näringsministeriets planering av koncernens verksamhet. Syftet med handlingen är att stödja koncernens verkningsgrad och ge grunder för uppgörandet av rambeslutet för statsekonomi och den årliga budgetpropositionen. Syftet med verksamhets- och ekonomiplanen är att säkerställa regeringsprogrammet och dess strategiska verkställighetsplan samt att koncernstrategin och andra strategier som styr verksamheten är i linje med varandra och är kopplade till den ekonomiska planeringen. Kontaktpersoner vid Arbets- och näringsministeriet: ekonomidirektör Eero Murto, tfn 010 606 3647 (fornamn.efternamn@tem.fi), budgetråd Mika Niemelä, tfn 010 62135 (fornamn.efternamn@tem.fi).			
Asiasanat Nyckelord Key words			
Verksamhets- och ekonomiplan, anslagsramar, budget			
ISSN		ISBN	
1797-3562		978-952-227-596-7	
Kokonaissivumäärä Sidoantal Pages		Kieli Språk Language	
46		Suomi, finska, finnish	
Julkaisija Utgivare Published by			
Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy		Vain sähköinen julkaisu Endast som elektronisk publikation Published in electronic format only	

Tekijät Författare Authors Ministry of Employment and the Economy Corporate Steering unit	Julkaisuaika Publiceringstid Date January 2012 Toimeksiantaja(t) Uppdragsgivare Commissioned by Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy Toimielimen asettamispäivä Organets tillsättningsdatum Date of appointment
Julkaisun nimi Titel Title Operation and Financial Plan of the Ministry of Employment and the Economy for 2013–2016	
Tiivistelmä Referat Abstract The Operation and Financial Plan (OFP) for 2013–2016 is a central document for planning activities with-in the Ministry of Employment and the Economy group. The purpose of this document is to support said group's effectiveness and provide groundwork for the preparation of the central government budget frameworks and the annual state budget proposal. The objective of the OFP is to ensure that the Government programme and its strategic implementation plan, as well as the group strategy and other strategies guiding the group's activities, cohere with each other and are linked with general economic planning. Contact persons within the Ministry of Employment and the Economy: Director of Finance Eero Murto, at tel. +358 10 606 3647 (e-mail address format firstname.lastname@tem.fi) and Senior Budget Advisor Mika Niemelä, at tel. +358 10 62135 (firstname.lastname@tem.fi, with umlauts removed).	
Asiasanat Nyckelord Key words OFP (Operational and Financial Plan), spending limits, budget	
ISSN 1797-3562	ISBN 978-952-227-596-7
Kokonaissivumäärä Sidoantal Pages 46	Kieli Språk Language Suomi, finska, finnish
Julkaisija Utgivare Published by Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy	Vain sähköinen julkaisu Endast som elektronisk publikation Published in electronic format only

Työ- ja elinkeinoministeriön toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2013–2016

Vuosien 2013–2016 toiminta- ja taloussuunnitelma on keskeinen asiakirja työ- ja elinkeinoministeriön konsernin toiminnan suunnittelussa. Asiakirjan tarkoituksena on tukea konsernin vaikuttavuutta ja antaa perusteita valtiontalouden kehyspäättökseen ja vuosittaisen talousarvioehdotuksen laadintaa varten.

Toiminta- ja taloussuunnitelman tarkoituksena on varmistaa hallitusohjelman ja sen strategisen toimeenpanosuunnitelman sekä konsernistrategian ja muiden toimintaa ohjaavien strategioiden yhdensuuntaisuus ja kytkeytyminen talouden suunnitteluun.

Verkkajulkaisu
ISSN 1797-3562
ISBN 978-952-227-596-7

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY